

[Ninn-Hansen.]

helt andet, nemlig det, det ærede medlem har givet udtryk for i dag.

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at forhandlingen drejer sig om lovforslaget vedrørende Statsbanepersonalets Sygekasse.

(Kort bemærkning).

Aage Fogh: Jeg vil sige til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, at det i og for sig er ubegribeligt, at et medlem, der har været her i tinget i så mange år, ikke kender forskel på et langsigtet program for et parti og på et øjeblikkeligt arbejdsprogram. Vi har et langsigtet program, som har det mål, jeg nævnte før. Men indtil vi kan nå dette mål, må vi i vort arbejdsprogram tage stilling til de problemer, der foreligger fra dag til dag. I den foreliggende situation har vi kunnet nå et betydeligt fremskridt, selv om vi ikke har nået målet; men det er da klart, at det er disse fremskridt, vi her udtaler os om.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen: Jeg har på fornemmelsen, at det, det radikale parti i øjeblikket har brug for, mere er et program på lidt kortere sigt end et langsigtet program — det kan det ærede medlem forstå, som han vil. Men det har dog en vis interesse, når vi drøfter Statsbanepersonalets Sygekasse, at få at vide, om der her kun er tale om noget rent øjeblikkeligt, og om det ærede medlem i næste øjeblik vil have ophævet denne og andre kasser for at gå over til en enheds-sygekasse, således som det ærede medlem udtrykte sig.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-10, ændringsforslaget, og § 11, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1960 til 31. marts 1961.

(Lovforslaget findes i tillæg D. sp. 849, fremsættelsen i tidenden sp. 2469).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Brodthagen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af overenskomsten af 14. december 1960 om Organisationen for økonomisk Samarbejde og Udvikling.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 1369, fremsættelsen i tidenden sp. 2192).

Sagen sættes til forhandling.

Per Hækkerup: Jeg har ikke så forfærdelig mange bemærkninger at gøre til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Dels gælder det, at en del af de spørgsmål, der vedrører det europæiske økonomiske samarbejde, havde vi lejlighed til at drøfte for ganske kort tid siden i det høje ting, idet markedsproblemerne jo spillede en stor rolle i den nylig afholdte udenrigspolitiske debat, og dernæst gælder det, at hvor det drejer sig om et forslag til beslutning om at tiltræde en international konvention, er vilkårene sådan, at man må tiltræde konventionen, som den er formuleret, eller lade være; i praksis er der ikke nogen mulighed for at ændre konventionens indhold, hvorfor der heller ikke kan være anledning til i

[Per Hækkerup.]

debatten at gå ind på så mange enkeltheder, som man måske ville, hvis det drejede sig om et lovforslag, der alene skulle udformes i dette høje ting. Endelig vil jeg da også gerne sige, at der både i bemærkningerne til forslaget til beslutning og i den højtærede udenrigsministers fremsættelse er nævnt en række af de problemer, som naturligt melder sig i forbindelse med ratifikationen af en sådan konvention, og jeg skal ikke gentage de synspunkter, som derved er kommet frem.

Jeg mener, at det må hilses med tilfredshed, at det samarbejde, der har været praktiseret blandt medlemslandene i OEEC, i et vist omfang føres videre i den nye organisation. Når man erindrer, hvorledes diskussionen forløb, også her i tinget, dengang konventionen om OEEC blev forelagt til ratifikation, og når man videre erindrer den betænkelighed, der fra en enkelt side her i salen kom til udtryk i forbindelse med Danmarks tilslutning til denne europæiske samarbejdsorganisation, synes jeg nok, der kan være anledning til at fastslå nu, da OEEC er ved at ophøre med at eksistere, at denne organisation har virket efter sin hensigt, for så vidt angår opgaven at fremme den europæiske genopbygning. Både den storstillede Marshallhjælp, der dengang blev stillet til rådighed af USA, og det samarbejde, der skabtes i tilknytning hertil, har bevirket, at den europæiske genopbygning er foregået i et tempo, som ellers ville have været utænkeligt. Jeg mener også, man har lov at konstatere, at OEEC i hvert fald delvis har virket efter sin hensigt, for så vidt angår udvidelsen af samhandelen mellem medlemslandene. Men på den anden side gælder, at netop i spørgsmålet om, hvorledes denne samhandel skulle udvides, opstod der efterhånden en skævhed i OEECs arbejde, som bidrog til, at en helt ny udvikling i det europæiske samarbejde satte ind.

Det var jo således, at frigørelsesbestræbelserne for den europæiske samhandel temmelig hurtigt viste sig ensidigt at rettes mod liberaliseringen af de kvantitative importrestriktioner, medens det viste sig meget vanskeligt at få gennemført aftaler inden for organisationen om en afvikling af toldskrankerne. Jeg behøver ikke at gen-

tage, at det var en udvikling for Danmark, hvis beskyttelse af erhvervslivet altovervejende varetoges af den direkte importregulering, som naturligvis måtte siges at være utilfredsstillende, hvorfor vi også gentagne gange i midten af 50'erne har rejst ønsket om at få toldafviklingen taget op. Derved har vi bidraget til, at de forhandlinger kom i gang, som førte til oprettelsen af Det europæiske Fællesmarked og Den europæiske Frihandelssammenslutning.

Det vil erindres, at de flerårige forhandlinger inden for OEEC om etableringen af det store frihandelsområde desværre ikke førte til noget resultat, og det var naturligvis ensbetydende med, at så var dermed en væsentlig aktivitetsmulighed for OEEC udtømt.

På tilsvarende måde gælder det, at da man som resultat af den økonomiske opbygning i 1958 gik over til at indføre konvertibilitet mellem dollaren og de europæiske valutaer, var yderligere et område for OEEC-aktiviteten færdigbehandlet, og det betød altså, at mulighederne for at fremme det europæiske samarbejde i det store og hele ikke længere kunne varetages gennem OEEC, sådan som organisationen var. Det blev derfor nødvendigt at overveje, på hvilken måde man kunne komme videre, og resultatet af disse overvejelser er blevet den overenskomst, folketinget nu har fået forelagt til ratifikation.

Jeg vil dog gerne sige, at den omstændighed, at man ikke via OEEC var i stand til at nå frem til yderligere skridt i retning af virkeliggørelsen af det europæiske samarbejde på det økonomiske område, ikke er ensbetydende med, at der ikke fortsat inden for OEECs rammer med de vedtagelser, der er sket, findes værdifulde ting, som det gælder om at få opretholdt, og som det gælder om at føre videre i OECDs form.

Det er som bekendt et amerikansk initiativ, der direkte førte til forhandlingerne om dannelsen af den nye organisation, og jeg mener, der kan være råd til at give udtryk for tilfredshed med den kendsgerning, at den nye organisation, OECD, først og fremmest adskiller sig fra den gamle organisation derved, at det nu er lykkedes at få inddraget USA og Canada i et direkte medarbejderskab på lige basis med de lande, der tidligere var medlem af OEEC,

[Per Hækkerup.]

som de to nordamerikanske stater kun var tilsluttet med observatørstatus. Jeg tror, at der derved er mulighed for, at der kan tilføres samarbejdet på det økonomiske område et nyt initiativ, nye perspektiver og måske nye tanker. Jeg vil dog gerne sige, at når man umiddelbart sammenligner den nye traktat med OEEC-traktaten, så er det indtryk, man først og fremmest får, vel nok det, at den nye organisation synes at være mindre fast sammentømret i sin form end den gamle organisation, OEEC, var, men jeg tror også, det er rigtigt at sige, at det kun er tilsyneladende. Jeg tror, det er vigtigt at bemærke sig, at både den eksisterende organisation og den, vi nu står over for at skulle etablere, begge skal opfattes som samarbejdsorganisationer, hvis betydning helt og fuldt er afhængig af den vilje, medlemslandene lægger for dagen til at virkeliggøre et samarbejde.

Inden for såvel den gamle som den nye organisation kommer enstemmighedsreglen til at gælde, og det betyder, at det ikke bliver muligt at komme videre end til det, som alle medlemslandene vil være med til. Dog kan der her være grund til at erindre om, at den nye organisation bygger på den forudsætning, at beslutninger inden for ministerrådet, som ikke får tilslutning fra alle lande, alligevel er gyldige for de lande, der har stemt for beslutningen, medens de lande, der ikke har kunnet tilslutte sig dem, ikke er bundet af de vedtagelser, ministerrådet eventuelt måtte foretage på forskellige områder. Det afgørende er altså, hvilken vilje medlemslandene vil vise til at benytte OECD og de kommissioner, der bliver oprettet inden for organisationen, til at fremme et samarbejde mellem medlemslandene.

Ser man på overenskomstens formulering af formålene, kan ingen være i tvivl om, at formålene for Danmark er sådan, at vi alle umiddelbart kan tilslutte os dem, og selv om det ikke er nævnt i formålsparagraffen eller i bemærkningerne eller i fremsættelses-talen, vil jeg dog gerne spørge den højtærede udenrigsminister, om det ikke er således, at man ikke mindst inden for handelskommissionen vil have mulighed for også at drøfte de særlige samarbejdsopgaver, der

måtte foreligge i bestræbelserne for at overvinde den begyndende handelsdiskrimination, der har fundet udtryk i dannelsen af de seks og de syv.

Det er vel nok muligt, at disse forhandlinger også må føres uden for organisationen OECD, men det er vel ikke utænkeligt, at i visse bestemte situationer vil OECD, og først og fremmest generalsekretariatet, kunne vise sig nyttigt til fremme af forhandlingerne mellem de seks og de syv. I denne forbindelse har man måske lov til på ny at udtale glæde over, at det er blevet en så fremtrædende dansker, der blev udpeget til generalsekretær for den nye organisation.

Jeg vil endelig gøre den bemærkning, at når den nye organisations faktiske virke først og fremmest vil være bestemt af viljen hos medlemslandene til at benytte den, så melder det spørgsmål sig, som er blevet rejst af Europarådet, om etablering af en kontakt mellem den nye OECD-organisation og de parlamentariske forsamlinger i medlemslandene. Det har hidtil været således, at Europarådet har haft lejlighed til at få forelagt en beretning fra OEEC, og at de repræsenterede parlamenter derigennem har haft mulighed for at give udtryk for et mere bredt politisk synspunkt over for det samarbejde, der blev praktiseret inden for denne organisation. Jeg tror, det vil være heldigt for den nye organisation, om der på tilsvarende måde åbnes mulighed for, at en international eller europæisk-nordamerikansk parlamentarisk opinion kan dannes i drøftelsen angående den nye organisation og helst i forbindelse med, at den nye organisation på tilsvarende måde, som tilfældet har været med den gamle, aflægger beretning for en sådan parlamentarisk forsamling. Jeg tror, det vil være ganske særlig betydningsfuldt, fordi det vil betyde mulighed for at få etableret et fastere parlamentarisk organ, hvori repræsentanter for parlamenterne såvel i Europa som i de to nordamerikanske stater vil få mulighed for at mødes regelmæssigt til udveksling af synspunkter, forhåbentlig til gensidig befrugtning af hinandens synspunkter.

Jeg vil derfor give udtryk for tilslutning til Europarådets henstilling. Jeg har be-

[Per Hækkerup.]

mærket den højtærede udenrigsministers positive stilling til de tanker, der er udformet i Europarådets henvendelse, og jeg udtrykker håbet om, at det vil vise sig muligt at få skabt en sådan fastere tilknytning mellem OECD og de parlamentariske organer. For skabelsen af den politiske vilje, som er afgørende for OECDs virke, tror jeg det vil være effektivt.

Per Federspiel: Ligesom det ærede medlem hr. Per Hækkerup skal jeg undlade at komme ind på de mere generelle politiske betragtninger, som vi gennemdrøftede for kort tid siden. Værdien af den overenskomst, om hvis ratifikation der foreligger forslag til beslutning, ligger ikke så meget i overenskomstens tekst som i de muligheder, den åbner for et samarbejde mellem de vesteuropæiske lande og de to store nordamerikanske stater.

Skuffelsen under de sidste faser af OEEC har været betydelig, ikke mindst fordi denne organisation ikke var i stand til at kaste grøften til mellem de to europæiske markedsdannelse. Det er vel også grunden til, at man har måttet søge andre veje, men jeg kan ikke, når dette forslag foreligger, tilbageholde en vis beklagelse af, at hele det forhandlingsapparat, hele den organisationsform, der var skabt gennem OEEC, nu vil komme til at afgå ved døden. Den nye organisation vil ikke få de samme beføjelser, den er, som det ærede medlem hr. Per Hækkerup rigtigt udtrykte det, mere udvandet; og navnlig på det handelspolitiske område, der for os er meget afgørende, er dens beføjelser meget spinkle.

Den højtærede minister nævner i sin fremsættelse, at der oprettes en handelskomité, men der har allerede nu i et år siddet en handelspolitisk kommission i forbindelse med forberedelserne, og mig bekendt har denne kommission ikke haft møde i det sidste år. Det er ikke noget særlig godt varsel, hvis man sætter sin lid til, at den nye organisation skal kunne virke mæg-

lende på de delinger, der har vist sig både på det politiske og det økonomiske område.

Jeg vil gerne slutte mig til de bemærkninger, det ærede medlem hr. Per Hækkerup var inde på med hensyn til nødvendigheden af, at den nye organisation får en parlamentarisk tilknytning, og jeg tror ikke, der kan findes nogen bedre form end den, der er foreslået af Det europæiske Råd. Jeg vil i denne forbindelse gerne takke den højtærede udenrigsminister, fordi han i sin egenskab af formand for den forberedende kommission allerede i den sidste samling af Europarådets rådgivende forsamling af lagde foreløbig beretning og derved etablerede begyndelsen til den parlamentariske kontakt, som i hvert fald, så vidt jeg har forstået det, samtlige europæiske lande er enige om at man bør etablere.

Som jeg nævnte før, vil værdien af den nye organisation aldeles afhænge af den politik, medlemslandene er enige om at føre. Der er inden for disse rammer mulighed for at fortsætte den integrationspolitik, der har præget det europæiske samarbejde i årene efter krigen; der er også inden for den mulighed for at lade denne integrationspolitik smuldre bort.

Man vil bemærke, at i selve navnet på organisationen er ordet europæisk forsvundet. Det kunne friste til at sige, at man ved det amerikanske initiativ har afledet opmærksomheden fra de specielt europæiske problemer. Mangelen på fasthed i den nye organisation viser sig bl. a. deri, at der ikke i reglerne er nogen form for forpligtelse, men også deri, at der heller ikke er nogen formel forpligtelse f. eks. til, at regeringsrådet skal samles på et bestemt tidspunkt. Der står blot, at det en gang om året skal vælge en formand. Der findes ingen bestemmelse om, at man skal samles på højeste politisk plan, f. eks. to gange om året. Det har vist sig under samtlige efterkrigstidens drøftelser, at man kan nå til et vist punkt ved embedsmandsforhandlinger, men skal man gøre fremskridt, må politiske beslutninger træffes, og de må

[Per Federspiel.]

træffes ved, at de ansvarlige ministre kommer sammen vel forberedte og med vilje til at nå videre.

Det vil som sagt ganske afhænge af den vilje, regeringerne har til at fremme integrationspolitikken, om den nye organisation får den værdi, man kan håbe på, virkelig bliver samlende for de højt udviklede industrialiserede landes fælles politik.

Vi fra vor side er enige i, at der ikke er nogen grund til at drøfte enkeltheder i overenskomsten, og med disse bemærkninger skal jeg anbefale, at det høje ting vedtager forslaget til beslutning om ratifikation af overenskomsten.

Jørgen Jensen: 15 år efter at den første verdenskrig sluttede, herskede der så at sige i alle lande den dybeste depression økonomisk, politisk såvel som mentalt. Hele efterkrigstiden dengang havde været præget af en gensidig mistillid, der på det økonomiske område satte sine frugter i en hårdkogt selvforsyningspolitik med stadig voksende toldmure og stadig strengere importrestriktioner. I stedet for at importere varer eksporterede man dengang arbejdsløshed, og ingen kunne siges alene at have skylden. Alle lande var medskyldige i denne tilstand. Jeg tror, vi kan sige det så hårdt, at sjældent har der været ført en mere forkert økonomisk politik end den. Materiel nød og politisk desorganisation, ja, depression blev følgen, og den yderste konsekvens af de tilstande blev den anden verdenskrig med al dens gru og elendighed.

Jeg synes, at udviklingen heldigvis går i den rigtige retning, det kan vi se i dag. 15 år efter den sidste krig blomstrer den vestlige verdens økonomi som aldrig før, og en enestående materiel velstand har bredt sig i vestens lande, selv om der vel endnu findes pletter i den almindelige frodighed. Ih, hvor forandret, kunne man sige, og man kan med rette spørge om grunden til, at situationen har skiftet så stærkt. Her er en af de vigtigste årsager det økonomiske og handelspolitiske samarbejde, som vestens lande indledte straks efter anden verdenskrig, og dette samarbejde har de opretholdt siden hen.

Vi har set talrige internationale og europæiske samarbejdsorganer i virksomhed.

De vestlige lande har på en helt anden måde end tidligere været åbne mod hinanden. De har erkendt, at kun ved økonomisk samarbejde og ved indbyrdes handel, helst under lige vilkår naturligvis, ville det være muligt at udnytte vor tids højt udviklede teknik og vore økonomiske ressourcer til bedste for alle befolkningslag. Vi har erkendt, at vi er gensidigt afhængige af hinanden, både økonomisk og politisk, og vi må derfor samarbejde og gensidigt støtte hinanden.

OEEC er vel den økonomiske samarbejdsorganisation, der har betydet mest for Europa efter krigen, selv om vi har set mange andre. Denne organisation blev skabt som det vigtigste redskab for Europas genopbygning efter krigens voldsomme ødelæggelser. USAs storslåede Marshallhjælp til Europa blev ydet som hjælp til selvhjælp, og denne selvhjælp var det, OEEC blev eksponent for. Herigennem blev de amerikanske hjælpeydelse fordelt, og OEEC største handelspolitiske indsat lå i nedbrydningen af det tosidede handelssystem og oprettelsen af et europæiske flersidet valutasytem.

Men vi må også erkende, at der er lidt skuffelser i OEEC. Det lykkedes jo aldrig for alvor at drøfte toldpolitikken, som det ærede medlem hr. Per Hækkerup sagde, i denne organisation, og den kom på en måde til derefter at føre en temmelig ensidig politik. De særlige landbrugsproblemer, som ikke mindst Danmark har været dybt interesseret i at få løst, måtte den gamle organisation i realiteten også give op overfor.

Alt har sin tid, og OEECs dage syntes talt, dengang forhandlingen om et bredt europæisk frihandelsområde brød sammen for godt 2 år siden, men nye opgaver har budt sig frem. Europas økonomi er det sidste år blevet lige så stærk som USAs, ja, jeg synes, at underskuddet på den amerikanske betalingsbalance og opskrivningen for nylig af D-mark og gylden viser, at den europæiske patient nu faktisk er stærkere end den amerikanske læge, der kom patienten til undsætning for 13 år siden.

En helt naturlig ting er det, at der skal være et fortsat økonomisk samarbejde mellem de europæiske lande indbyrdes, disse på den ene side og USA og Canada på den anden side. Disse lande har meget tilfælles. Stort set er de 20 stater, som nu

[Jørgen Jensen.]

står sammen om OECD, industrilande. Vi har alle sammen en høj levestandard, og vi ønsker om muligt at forøge den yderligere. Vi har et liberalt økonomisk system, og vi ønsker at bibeholde det. De fleste af landene samarbejder i forvejen både politisk og forsvarsmæssigt. Der er altså mange berøringsflader og fælles interesser mellem USA-Canada og de 18 lande i Vesteuropa.

Det fremgår tydeligt af den højtærede udenrigsministers fremsættelsestale og af bemærkningerne til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, at mange og vanskelige forhandlinger har skullet føres, før konventionen blev formuleret og før OECD som en fugl Fønix kunne opstå af OEECs æg. Formålsparagrafferne er holdt i meget generelle vendinger. Til gengæld kan alle vel tilslutte sig dem. Ingen kan være modstander af, at frie lande søger at sikre den størst mulige økonomiske vækst og beskæftigelse og en stigende levestandard, samtidig med at finansiel stabilitet oprettholdes. Dette mål søger vel ethvert politisk parti at leve op til. Bred enighed vil der vel også være om, at vi bør søge at bidrage til den økonomiske vækst i de såkaldte udviklingslande, og endelig kan man ikke betvivle, at en udvidelse af verdenshandelen på mangesidet grundlag er et vigtigt middel til at nå disse mål. At konventionen er en ramme for fremtidigt økonomisk samarbejde fremgår klart af dens enkelte artikler, som jeg ikke her skal gennemgå. Bestemte forpligtelser er der ikke mange af. Rådslagninger, gensidig information og henstilling til medlemmerne er de vigtigste midler, der skal anvendes. Det kan synes lidt tyndt og lidet effektivt, men det har, så vidt vi kan se, været den eneste mulighed for at etablere samarbejde mellem så mange lande med yderst forskelligt konstitutionelt grundlag, og jeg mener, at det under alle omstændigheder har sin store værdi, at et land som Danmark af beskeden størrelse har adgang til for et internationalt forum at fremføre sine synspunkter, sine ønsker og sine krav. Nu har vi en legitim adgang til som ligeberettiget medlem at sidde ved forhandlingsbordet sammen med de store og stærkere lande. Lad os benytte os af denne ret fornuftigt og effektivt.

Jeg kan ligesom de foregående to ærede

talere varmt tilslutte mig Europarådets forslag om, at dette råds parlamentariske forsamling bliver rådgivende organ for OECD, og jeg har mærket mig den højtærede udenrigsministers positive udtalelser i fremsættelsestalen herom.

En af de vigtigste artikler i konventionen er artikel 15, hvorefter OEECs vedtagelser kun får gyldighed for den nye organisation, for så vidt dennes ministerråd bekræfter dem. Den højtærede udenrigsminister har i sin fremsættelsestale givet baggrunden og begrundelsen for, at de gamle vedtægter ikke umiddelbart videreføres i OECD. Jeg takker for de oplysninger, vi også her har fået om de forskellige OEEC-komiteers — herunder de tekniske komiteer — fortsatte arbejde, respektive bortfald.

Der knytter sig betydelig interesse til spørgsmålet om den handelspolitiske liberaliseringskodes beståen og ikke mindre interesse til OEECs forbud mod eksportsubsidier. Men det helt store spørgsmål rejser sig vel i forbindelse med OECDs muligheder for at yde positive bidrag til løsning af de europæiske markedsproblemer. Selv vover jeg ikke her at være alt for optimistisk, men måske kan organisationen i alt fald indirekte blive fødselshjælper i denne sag.

Ved siden heraf vil et samarbejde om valuta- og pengepolitikken utvivlsomt blive vigtigt. Opgaver af denne art vil der sikkert til stadighed være. Underskuddet på den amerikanske betalingsbalance er et aktuelt eksempel. Det skulle nemlig føre til sådanne ensidige aktioner, at andre landes økonomi lider skade.

Det er værdifuldt, at der gennem OECD skabes muligheder for at koordinere hjælpen til u-landene. Mægtige beløb er i de senere år ydet af de største stater blandt organisationens medlemmer, især USA, Frankrig, England og Tyskland. Da det sidstnævnte land ikke er medlem af De Forenede Nationer, er det særlig betydningsfuldt, at man i OECD kan drøfte et hensigtsmæssigt samarbejde omkring denne enorme opgave. 20 større og mindre lande på begge sider af det Atlanterhav, der i dag ikke skiller, men forener den frie verden, skal nu fortsætte deres hidtidige frugtbare samarbejde, ikke alene til fordel for sig selv, men også for at hjælpe den fattige del af verden. Det er de rige lande, men de ønsker ikke at danne

[Jørgen Jensen.]

en eksklusiv „de riges klub“. De ønsker at samarbejde også med dem, der står udenfor endnu, og dette formål er ganske i overensstemmelse med det konservative folkepartis opfattelse. Vi vil derfor medvirke positivt til ratifikation af denne overenskomst om Organisationen for økonomisk Samarbejde og Udvikling.

Helge Larsen: Med dannelsen af OECD er der lagt grundlag for et vidtgående samarbejde mellem de højt industrialiserede stater i den vestlige verden, og jeg finder et sådant samarbejde helt på sin plads, både fordi disse lande har en fælles interesse i samarbejdet, og fordi de netop i kraft af deres stærke industrialisering har et fælles ansvar over for den øvrige verden og navnlig dennes fattige områder. Det kommer også klart frem i den nye organisations tredobbelte målsætning, hvor det første punkt angår den økonomiske vækst i medlemslandene. Vi ved jo — nu og da af bitter erfaring oven i købet — at medlemslandenes nationale økonomier er indbyrdes stærkt afhængige. Vi er derfor vitalt interesserede i, at det medlemsland, der får uligevægt i sin betalingsbalance, griber effektivt ind over for vanskelighederne og gør det på en sådan måde, at vanskelighederne overvindes og ikke bare eksporteres til andre.

Hvad angår hjælpen til udviklingslandene, det andet punkt i organisationens målsætning, er jeg ikke i tvivl om, at samarbejdet mellem medlemslandene om denne hjælp er yderst vigtig, både for at hjælpen kan få det fornødne omfang, og for at den kan få den rette form. Jeg er glad for, at hjælpen tænkes ydet gennem de allerede eksisterende organer, og det vil vel først og fremmest sige De Forenede Nationer. Jeg tror, at navnlig hvor det drejer sig om store kapitaltilførsler, er det vigtigt, at det sker på multilateral basis. Store kapitaltilførsler fra et enkelt land kan medføre, at modtagerlandet kommer til at føle sig i et vist afhængighedsforhold og kan i værste fald medføre, at den internationale handel og økonomiske samvirken får en ensidig karakter, som er i modstrid med hele tanken bag OECD.

Præsident Kennedy har for nylig med sit forslag om en storstilet hjælp til udviklingslandene, en art Marshallhjælp kan

man kalde det, givet et udspil, som de øvrige medlemslande af OECD skal leve op til, og jeg føler mig overbevist om, at der i Danmark vil være vilje hertil.

Det er jo rigtigt, som den højtærede udenrigsminister sagde det i sin fremsættelsestale, at det stadig større svælg mellem de industrialiserede landes velstand og udviklingslandenes fattigdom er et af vor tids vigtigste problemer.

Hvad endelig angår det tredje punkt i OECDs målsætning: udvidelsen af verdenshandelen, kan jeg naturligvis også give uforbeholden tilslutning hertil. Det betegner jo en videreførelse af OEECs bestræbelser for at frigøre den internationale handel. Jeg giver den handelskomité, der får til opgave at foretage sammenlignende undersøgelser af medlemslandenes handelspolitik, alle gode ønsker med på vejen, og jeg håber, at den også ved denne konfrontation må kunne få held til at få fjernet handelspolitiske forholdsregler, som har skadelige virkninger over for andre medlemslande eller over for verdenshandelen som helhed. Det er vel denne opgave, som i særlig grad vil kræve sejt og målbevidst arbejde for den nye organisation.

Det er naturligvis rigtigt — som det allerede er fremhævet af tidligere ærede ordførere — at den nye organisation ikke er så stærk i sin opbygning som OEEC, og netop derfor vil det seje og målbevidste arbejde for at give den indhold kunne blive af overordentlig stor betydning. Jeg må i denne forbindelse udtrykke min glæde over, at professor Thorkil Kristensen som generalsekretær for organisationen vel netop har den viden og den udholdenhed, som vil være yderst værdifuld for den mand, der skal stå i spidsen for ledelsen af dette arbejde.

Jeg beklager, at det ikke har været muligt at føre bestemmelserne om liberaliseringskoden og bestemmelserne om forbud mod kunstige eksportstøtteforanstaltninger fra OEEC over i den nye organisation. Ganske vist består der lignende regler i GATT og Den internationale Valutafond, og de er naturligvis stadig gældende, men den mere effektive gennemførelse af reglerne, som vi har kendt i OEEC, gælder jo ikke i GATT og i Den internationale Valutafond.

[Helge Larsen.]

Vanskelighederne ved at få OEECs handelspolitiske regler overført til OECD lå — forstår jeg — væsentligst i betænkkeligheder hos USA og Canada, og man har altså foretrukket den større, men lidt svagere organisation fremfor at se OEEC ophøre lidt efter lidt. Jeg er fuldt ud enig i det valg, der er gjort, men så meget stærkere ønsker jeg, at man vil arbejde for, at den nye organisation efterhånden får udviklet handelspolitiske regler af samme art som OEECs — ja, naturligvis helst endnu mere liberale og mere effektive.

Har det således ikke været muligt at få OEECs handelspolitiske regler overført til OECD, er det derimod lykkedes på det betalingspolitiske område; dog har USA taget forbehold af hensyn til de gældende regler om præference for den amerikanske handelsflåde.

Her gælder det altså igen, at målet er præciseret, men at der er et godt stykke vej til, at det nås. Regeringen kan regne med mit partis fulde støtte til et arbejde for, at en liberal skibsfartspolitik — og lad mig også sige luftfartspolitik — må gennemføres fuldt ud for alle medlemsstater. Vi har, som det allerede er blevet nævnt i dag, meget at takke USA for i forbindelse med Marshallhjælpen og den liberalisering af den europæiske samhandel, der fulgte dermed; men netop på den baggrund har vi ret til at påkalde øget forståelse i USA for, at liberaliseringen må videreføres også i de tilfælde, hvor det berører USA, dets skibsfart, dets luftfart og dets handelspolitik.

Jeg kan i denne forbindelse ikke lade være med at udtrykke ønske om, at den nye organisation også må kunne medvirke til at skabe øget kendskab til medlemslandenes handelspolitik. Jeg finder det ikke mindst berettiget på baggrund af, at vi for nylig i dagspressen kunne læse udtalelser af senator Herbert Humphrey, gående ud på, at Danmark lagde hindringer i vejen for USAs eksport. Forholdet er jo det omvendte: at netop i kraft af fremgangen under OEEC har vi kunnet gøre den danske krone frit omvekslelig og dermed afviklet de sidste restriktioner, også i forholdet til USA.

Måtte OECD få den samme gunstige

indflydelse på medlemslandenes, derunder naturligvis også USAs, handelspolitik, som OEEC har haft for Danmark og for Europa!

Med disse ord skal jeg anbefale konventionen til ratifikation.

Morten Lange: Jeg skal begynde med et dybtfølt hjertesuk, som jeg er helt sikker på deles af den del af den danske befolkning, som gider læse om alle disse mærkelige organisationer. Det drejer sig om navnespørgsmålet, denne efterhånden uhyggeligt omsiggribende alfabethistorie, som vi betegner mere eller mindre vigtige organisationer med, og som gør det mere eller mindre — især mere — uforståeligt for almindelige mennesker, hvad det er for organisationer, det drejer sig om. Jeg kan ikke anbefale, at vi i stedet prøver på at bruge den officielle danske titel, Organisationen for økonomisk Samarbejde og Udvikling, for den er mindst lige så kantet; men måske den højtærede udenrigsminister ville lægge sit kløgtige hoved i blød og finde en snedigere og mere klar betegnelse for denne organisation, som man nu beder os om at ratificere grundlaget for.

Dette forudsætter naturligvis, at der overhovedet er grund til at døbe barnet, og at dømme efter det foreliggende forslags ordlyd må jeg sige, at det er en tynd gang suppe; det er temmelig vanskeligt at se noget, der bare minder om marvboller. Det eneste nogenlunde konkrete, der har været fremme om sagen, står ikke omtalt i selve konventionen, nemlig forslaget om generalsekretæren, hvortil man har fundet en anset højtæret tidligere finansminister. Hvad det angår, har man i hvert fald noget at byde på, men resten forekommer mig at være i den grad almindeligheder, at det næsten er umuligt for noget medlem af tinget eller for andre at gennemskue, hvad man egentlig agter at bruge denne konvention til.

Der er dog grund til at hæfte sig ved et par af de ting, som står i teksten, og som giver anledning til spekulationer. Man kan først se på rækken af tilsluttede lande. Det er især fremhævet som interessant, at Nordamerikas Forenede Fristater og Canada er inkluderet i listen. Vi ser desuden en række europæiske lande derpå, også en del, som ikke er medlemmer af NATO. Men jeg synes, det særligt må fylde os med nogen

[Morten Lange.]

betænkelighed, at et halvt medlem af EFTA, nemlig Finland, så vidt jeg kan se, ikke står på listen over medlemmerne. Det stiller jo EFTA-gruppen inden for den nye konvention i en noget kantet stilling, og det kunne måske være af interesse at få præcise oplysninger af den højtærede udenrigsminister om, hvorledes dette hænger sammen. Til gengæld, ser jeg, har forskellige organer sneget sig ind, mest sådanne som er præget af fællesmarkedet, kul- og stålunionen o. lign. Jeg synes i det hele taget, at konventionen, som den ligger for os i dag, har en lille nuance i retning af de seks, som måske nu er ved at være de syv, mere end af de syv, som måske skal være de otte, og som, efter hvad jeg har forstået, er det parti, vi holder med i den såkaldte handelskrig.

I øvrigt må jeg sige, at teksten i præambelen ganske svarer til den generalbeskrivelse, jeg har givet. Der er et spørgsmål, som giver anledning til lidt skepsis — det er igen et af disse i sig selv uskyldigt klingende udtryk, som står i det for så vidt rigtige stykke om støtten til udviklingslandene. Det gør mig meget betænkelig, og jeg er ikke blevet mindre betænkelig ved, at det, efter hvad jeg har hørt, skulle være tanken, at netop disse 20 lande, eller hvor mange der nu er, skulle søge at koordinere deres hjælp til udviklingslandene. Jeg er fuldstændig klar over, at koordination på dette område er en nødvendighed, og at enhver multilateralisme er en farlig og vanskelig sag. Men De Forenede Nationer har så mange koordinerende organer for denne hjælp, at det forekommer mig lidt kunstigt at indskyde en 20 landes blok, som skal lave en subordination, der efter min opfattelse snarere vil gøre problemet vanskeligere end lettere. Jeg synes, at det afsnit, som står i konventionen herom, fra dansk side bør fortolkes som refererende sig til et tidligere sted i præambelen, hvor der står om den nærmest mulige tilknytning til De Forenede Nationer. Jeg har gerne villet understrege dette mere end koordineringen mellem dette ret store antal stater.

Hvad angår enstemmighedsbestemmelsen, der jo er taget med her som i tidligere lignende konventioner, så har jeg læst såvel teksten som forklaringen, der står i intro-

duktionen til forslaget, og jeg håber, jeg har forstået det rigtigt — selv om det forekommer mig, at konventionen ikke er blevet, hvad man kunne kalde krystalklar — at hvis man stemmer imod et forslag, er dette forslag dermed bortfaldet, hvorimod forslaget, hvis man abstinere fra at stemme, altså undlader at give stemme i foretagendet, er bindende for de øvrige medlemmer. Jeg har forstået teksten sådan, og jeg håber, det er rigtigt; men det forekommer mig, at i hvert fald den danske tekst ikke viser dette så godt som indledningen, og jeg tænker mig ikke, at indledningen er skrevet for at lokke os i uføre, men derimod for at forklare os en ikke særlig klar tekst.

I øvrigt er dette forslag jo et mangelvaredokument. Vi har forstået på, hvad andre ærede ordførere har sagt, at der ikke foreligger nogen særlig forhånds aftale for landbrugsvarerhistorien; der er ikke engang en sikkerhed som i den gamle OEEC-aftale med dens subsidier til landbrugseksporten; det forstår vi udmærket, når De Forenede Stater er med. Jeg går ud fra, at der heller ikke er stillet os koncessioner om luftfart, skibsfart og anden liberalisering i udsigt, så jeg må sige, det er en rammeorganisation, man søger at skabe.

Afhængig for mit partis stilling til dette organs virksomhed i fremtiden må være, hvad man prøver at komme i rammen. Foreløbig kan vi kun sige, at vi ser på denne organisation med en vis skepsis, ikke mindst på grund af dens overordentlig løse struktur, som kan bruges til næsten hvad som helst. Det ville have været rart at vide, hvad den skal bruges til.

Udenrigsministeren (*J. O. Krag*): Straks efter at denne konvention om OECD blev undertegnet i Paris den 14. december i fjor, gik man i de forskellige lande i gang med at forberede ratifikationen. Opmærksomheden har naturligvis særlig været samlet omkring de to nordamerikanske samarbejdspartnere, USA og Canada. Der har vel også i nogle lande været en tilbøjelighed til, at man ville afvente ratifikationen i disse to landes parlamenter, før man selv foretog tilsvarende ratifikation. Det er mig en glæde i dag at kunne oplyse, at det netop er disse to nye lande — hvis man kan sige sådan

[Udenrigsministeren.]

om USA og Canada, der jo er nye i forbindelse med OECD som fulde medlemmer i samarbejdet — der er længst fremme med ratifikationen. I USA kan en sådan konvention ratificeres af senatet alene ved en vedtagelse med $\frac{2}{3}$ flertal, og en sådan vedtagelse har fundet sted den 17. marts med 72 stemmer mod 12, altså med 12 stemmers større overvægt end fornødent. I Canada vedtog underhuset den 28. februar med tilslutning fra alle sider og uden afstemning en regeringsresolution om konventionens godkendelse. Herefter mangler man i Canada senatets godkendelse, og den regner man med at opnå lige så let, som man opnåede underhusets. Herefter skulle både USA og Canada være meget nær ved at kunne deponere ratifikationsinstrumenterne, som det officielle udtryk er, og de vil formentlig være de første lande, der gør det.

Jeg vil også gerne gøre et par bemærkninger om Europarådets behandling af denne sag og sige, at jeg synes, at den opmærksomhed, man i Europarådet har vist dannelsen af OECD, er et overordentlig glædeligt vidnesbyrd om den interesse, der fra parlamentarisk side vises den nye organisation, og at det, trods alt hvad vi her må konstatere om den nye organisations løse karakter i sammenligning med den gamle, er noget, der kun kan varsle godt for organisationens fremtid. Europarådets vedtagelse er delvis et samtykke til de betragtninger om det fremtidige samarbejdes karakter, der er fremsat i den forberedende komité, og som falder ganske sammen med de danske synspunkter. Der er bl. a. tale om den opfordring til at danne et parlamentarisk organ under OECD, som en række af de ærede ordførere har omtalt. Jeg vil gerne her bekræfte den danske tilslutning til denne idé. Jeg tror, det er rigtigt, at man i forbindelse med OECD får et parlamentarisk organ, hvor parlamentarikerne regelmæssigt kan mødes, kan drøfte organisationens problemer, modtage beretninger fra organisationen og udfolde en rådgivende virksomhed.

Når man ikke er nået helt igennem med denne sag, beror det i første række på USA og Canada. Her i Europa er det noget velkendt, at man har en fælles parlamentarisk forsamling med de funktioner, jeg her har henvist til, hvorimod det i USA og Canada

er noget nyt, og det er vel rimeligt, at man har ønsket at sætte sig nærmere ind i Europarådets forslag, før man tager afgørende beslutning. Jeg mener imidlertid, at der er grund til at tro, at de forhandlinger, der finder sted, vil resultere i, at man kan forelægge OECDs råd et forslag om et parlamentarisk rådgivende organ for OECD, der forhåbentlig stort set kan komme til at bygge på de af Europarådet opstillede retningslinjer.

Der er stillet enkelte spørgsmål til mig her under denne behandling. Det ærede medlem hr. Morten Lange var betænkelig ved, at Finland ikke er med. Jeg skal i den anledning oplyse, at på et tidligere tidspunkt, for ikke så længe siden, var Finland meget nær ved at blive medlem af OEEC; hvis Finland havde været medlem heraf, var Finland vel også blevet medlem af den nye organisation. Finland trak sig imidlertid ud af disse forhandlinger, og når Finland gjorde det, beroede det i hvert fald ikke på skridt foretaget af vestlige lande.

Det ærede medlem hr. Morten Lange var ligeledes betænkelig ved, at man nu oprettede et nyt koordineringsorgan for hjælpen til de underudviklede lande. Det ærede medlem mente, at man havde al den koordinering, man kunne ønske, i De Forenede Nationer; hvorfor nu skyde et nyt 20 lands organ ind, der kun yderligere kunne komplicere denne hjælp, der jo fremfor alt kræver effektivitet?

Jeg tror ikke, denne indvending — hvis hovedtanke jeg i øvrigt kan godkende — er helt relevant. For det første skal OECD ikke udøve hjælp eller udbetale hjælp. Det vil man helt igennem overlade til de i forvejen eksisterende organer, først og fremmest De Forenede Nationer, Den internationale Bank o. s. v. For det andet vil den koordineringsvirksomhed, der skal foregå i OECD, næppe i særlig grad vedrøre den hjælp til udviklingslandene, der befordres af De Forenede Nationer, men derimod snarere den hjælp til udviklingslandene, der i øjeblikket foregår på bilateral basis mellem de enkelte vestlige lande og de enkelte modtagerlande i den afro-asiatiske verden; her er der vel faktisk i øjeblikket ikke noget koordineringsorgan, og jeg tror derfor, at OECD på dette område virkelig kan udfylde et behov og løse op-

[Udenrigsministeren.]

gaver, der ikke har noget forum for deres løsning i øjeblikket.

Det ærede medlem hr. Per Hækkerup spurgte, om man ikke i OECDs handelskomité kan tage problemer vedrørende de seks og de syv og den meget omtalte broslagning mellem de seks og de syv op til behandling. Det kan man. Man kan såvel behandle det generelt, som man kan behandle enkelte problemer, hvor diskriminationen mellem de to markedsorganisationer skaber særlige problemer for en enkelt varegruppe eller et enkelt land. Men det er naturligvis ikke sådan, at for fremtiden vil OECD være det eneste sted, hvor problemer, der vedrører de seks og de syv, kan behandles. Det vil fortsat kunne ske ved forhandlinger direkte mellem de to markedsgrupper.

Jeg er helt enig i de bemærkninger, som jeg tror næsten alle de ærede ordførere har gjort, om det beklagelige i, at OEECs beføjelser, især på det handelspolitiske område, ikke direkte og i samme faste form er blevet videreført i den nye organisation. Det er beklageligt, især for de mindre medlemslande og især for sådanne mindre lande, der er stærkt afhængige af deres udenrigshandel; for dem ville det have været ønskeligt, om OEECs beføjelser direkte havde kunnet føres videre. Det var ikke muligt. Især kunne de to nordamerikanske stater ikke godtage en sådan videreførelse, idet såvel USAs som Canadas regering måtte forudse, at deres parlamentariske forsamlinger ikke ville godkende så forpligtende et skridt. I stedet har man søgt at gøre handelskomiteen og handelskomiteens kompetence så stærk, som det under disse forudsætninger var muligt, og både den amerikanske og den canadiske regering har givet stærkt udtryk for deres samarbejdsvilje, også på det handelspolitiske område; her har man altså også fundet den konfrontationsprocedure — jeg er ked af at måtte bruge et så OEEC-teknisk udtryk, men jeg tror, de ærede medlemmer ved, hvad jeg sigter til — som forhåbentlig kan give dette samarbejde, også på det handelspolitiske område, effektivitet og indhold.

Jeg kan godt forstå, at man i dele af dansk offentlighed og i dele af pressen har været inde på den tanke, om det ikke

havde været bedre at fortsætte med OEEC med de stærkere beføjelser, med det snævrere samarbejde, i stedet for at gå ind i denne større, men, som det synes, noget løsere organisation.

Jeg tror, det var det ærede medlem hr. Jørgen Jensen, der antydede noget i retning af, at et sådant valg ikke har foreligget. Vi har ikke haft valget imellem at fortsætte i OEEC eller danne OECD. Vi måtte se i øjnene, at havde vi ikke været i stand til at danne denne 20 landes organisation, var OEEC ikke blevet ved med at fungere af den grund. Måske havde OEEC levet videre på papiret, ikke engang det er sikkert; men det tidligere handlekraftige europæiske samarbejdsorgan OEEC var under alle omstændigheder sygnet hen. Derfor måtte vi i den situation, hvori vi befandt os, betragte dannelsen af OECD som den bedst mulige løsning.

Det ærede medlem hr. Per Federspiel kan have ret i, at det havde været ønskeligt, om man i selve konventionen havde haft mere faste bestemmelser om, at ministrene skal mødes i OECDs råd en eller to gange om året eller måske endog hyppigere. Jeg vil dog føje til, at det er vel tvivlsomt, hvor meget man opnår ved sådanne bestemmelser. Hvis ministrene mødes uden at have vilje eller evne til at træffe vidtrækkende samarbejdsbeslutninger, opnår man vel ikke så forfærdelig meget ved det. Vi har særlig fra Europarådet nogle erfaringer i denne henseende. Jeg har selv haft den ære at være formand for Europarådets ministerkomité. Jeg var vel ikke den eneste minister, der var til stede under komiteens møder, men hvis der var en eller to ministre foruden mig, så var det det hele. Resten var stedfortrædere. Jeg siger ikke dette som noget argument mod det ærede medlem hr. Per Federspiels tanke; jeg ville også ønske en lidt større fasthed på dette område.

Jeg tror, det er rigtigt, at det — som det er blevet sagt fra så mange sider i dag — er viljen til samarbejde, der skal give indhold til den ramme, som konventionen er. Konventionen giver jo kun rammen om beføjelserne, om kompetencen, angiver formålet med organisationens arbejde og visse procedureregler, fastlægger organisationens form, men hvad der skal komme ud af det i prak-

[Udenrigsministeren.]

sis, beror på noget helt andet, på udviklingen, på regeringernes samarbejdsevne og samarbejdsvilje. OEEC blev jo langt mere banebrydende for vesteuropæisk økonomisk samarbejde, end selve konventionens tørre paragraffer kunne angive, og forhåbentlig vil det gå på samme måde med OECD, så at vi om en årrække bliver i stand til at konstatere, at resultatet blev bedre, end selve de lidt tynde paragrafbestemmelser kunne give os sikkerhed for. Herom ved vi ikke noget i dette øjeblik. Vi kan vel først og fremmest besinde os på selv at være samarbejdsvillige. Jeg vil i denne forbindelse gerne takke de ærede ordførere for den villige behandling, man har givet forslaget her ved førstebehandlingen. Jeg føler mig helt overbevist om, at fra dansk side vil man gøre sit alleryderste for et frugtbart samarbejde i den nye OECD-organisation.

Hermed slutte forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 6. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 1 medlem til udetillægsnævnet (i stedet for Ole Bjørn Kraft).

2) Første behandling af:

Forslag til lov om et skibsfinansieringsinstitut.

3) Anden (sidste) behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af en kommission til undersøgelse af visse forhold under den tyske besættelse [af Iver Poulsen m. fl.].

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde [af O. Mathiasen m. fl.].

Mødet hævet kl. 16⁰⁵.

56. møde.

Torsdag den 6. april kl. 13.

Formanden: Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om udenrigstjenesten, forslag til lov om ændringer i lov om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger og forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Medlem af folketinget Dupont har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Kan undervisningsministeren give oplysninger om, hvorfor statslige institutioner uanset den nye skolelovs klare ånd fortsat forlanger realeksamen, præliminæreksamen el. lign. ved ansættelse af elever, og hvilke foranstaltninger agtes gennemført for yderligere at få statslige som private arbejdsgivere til at antage elever fra 8. og 9. klasserne?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.